

10 במרץ 2025, י"א אדר תשפ"ה

לכבוד

עו"ד גלי בהרב-מיארה	עו"ד עמית אייסמן	רב ניצב דני לוי	ניצב בעז בלט
היועצת המשפטית לממשלה	פרקליט המדינה	המפקח הכללי של משטרת ישראל	ראש אגף החקירות והמודיעין משטרת ישראל
משרד המשפטים	משרד המשפטים	משטרת ישראל	משרד המשפטים
ירושלים	ירושלים	ירושלים	לוד

שלום רב,

הנדון: בקשה לפתיחה בחקירה פלילית בדבר חשד למעורבות בפלילים של שר החינוך יואב קיש

בשם התנועה למען איכות השלטון בישראל, ע"ר (להלן: "התנועה"), הרינו מתכבדים לפנות אליכם כדלהלן:

- עניינה של פנייה זו בתחקירה של יפעת גליק¹ אשר פורסם בתקשורת ביום 9.3.2025, ממנו עולה החשש כי חבר הכנסת ושר החינוך יואב קיש (להלן: "השר קיש" או "שר החינוך") מתאפיין בדפוס פעולה בעייתי הכולל שימוש במשאבי משרד החינוך ככלי לקידום אישי פוליטי חלף קידום האינטרס הציבורי, כפי שמתחייב מתפקידו ומעמדו כשר.
- כפי שפורסם בתחקיר, במהלך מילוי תפקידו כשר החינוך, השתמש השר קיש בכספי הציבור לצורך קידומו האישי והפוליטי במפלגת הליכוד. במסגרת כך, ניהל השר קיש יחסי גומלין פסולים עם ראשי ערים המזוהות פוליטית עם מפלגת הליכוד, כאשר העניק להם לכאורה תיעדוף בהקצאת משאבי משרד החינוך בתמורה לגיוס מתפקדים למפלגת הליכוד אשר בבוא היום יעניקו לו את תמיכתם בבחירות ה"פריימריז" הבאות.
- בעניין זה, פורסם כי השר קיש קשר בין גיוס המתפקדים לבין קבלת התיעדוף בהקצאת משאבי החינוך: ראשי ערים אשר "ייתישרו" עם דרישותיו ויפעלו במסגרת תפקידם לגיוס מתפקדים למפלגת הליכוד וכן לקידומו הפוליטי, יזכו בשלל משאבים לקידום מערכת החינוך בעירם, אשר לבסוף, כפועל יוצא יוכלו לזקוף זאת לטובתם, עת מילוי תפקידם הפוליטי. זאת, בניגוד לראשי ערים אשר יסרבו לקדם את צרכיו הפוליטיים, ויקבלו בתמורה לכך, משאבי חינוך מוגבלים מאוד, העולים כדי פגיעה בנושא במערכת החינוך בעירם, וזאת רק משום סירובם להשתייך לצד ה"נכון" במפה הפוליטית.
- כך למשל ראש עיריית ערד לשעבר, מר ניסן בן חמו, תיאר בראיונו בתחקיר, את פרקטיקת ה"קח ותן"

¹ יפעת גליק "הסודות של קיש: כך מנצל שר החינוך את תקציבי המשרד כדי להתקדם בליכוד" כאן 11 (9.3.2025), זמין בקישור: <https://www.kan.org.il/content/kan-news/newstv/p-591147/s1/868805>

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר) The Movement for Quality Government in Israel الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل

המונהגת על ידי השר קיש: "בסוף אתה ראש ראשות. אתה ניזון מתקציבים של הממשלה. ואם אתה לא רוקד לפי החליל, ואם אתה סרבן, ואם אתה עקשן ואם יש לך עמוד שדרה, אתה פשוט לא מקבל".

5. עוד הוסיף לתאר מר כפיר סוויסה, ראש עיריית קריית גת ואיש ליכוד, את יחסי הגומלין שהוא מטפח עם השר קיש: "באופן טבעי כשנהייתי ראש עיר עבדנו על הגדלת הסניף (ליכוד). ככל שהקשר שלך יותר טוב כך אתה יודע למשוך יותר משאבים לפה... האירוע הפוליטי קיים אי אפשר להתעלם ממנו... אפשר לטמון את הראש בחול אבל בסוף כולם מבינים שבעיר כשיש סניף (ליכוד) גדול, עם הרבה מתפקדים, אז היא יותר מעניינת את השלטון".

6. לאור המתואר לעיל, הלכה למעשה, פעל השר קיש תוך שימוש בסמכויות הנתונות לו כשר החינוך, בכדי לקדם אינטרסים פוליטיים-מפלגתיים צרים, ולהביא לגיוס מתפקדים למפלגתו אשר בבוא היום יתמכו בו פוליטית.

7. למרבה הצער, נראה שאין הדבר חדש, וכי מדובר בפרקטיקה ידועה של שרים מקרב מפלגת הליכוד – להקצות כספים ומשאבים לרשויות מקומיות בהתאם לקריטריונים של תמיכה וקרבה פוליטית.

8. בהתאם, התנהלות דומה תוארה גם בתחקיר שפורסם במאי 2024², לפיו משרד התחבורה, בהנחיית שרת התחבורה מירי רגב, ובתמיכת מנכ"ל משרד התחבורה, מר משה בן-זקן, אישר פרויקטים והקצה כספים לרשויות מקומיות בהתאם לקריטריונים של תמיכה וקרבה פוליטית לשרה. זאת, באמצעות דירוגם של בכירים ברשויות מקומיות על פי שיטת "רמזור", המעידה על מידת קרבתם לשרה ויכולתם לסייע לקידומה הפוליטי.

9. בעקבות כך, פנתה התנועה ליועצת המשפטית לממשלה בבקשה לפתוח בחקירה פלילית בעניין כנגד כלל המעורבים בסוגיה, ואכן כמבוקש, ביוני 2024, כשבועיים לאחר פרסום התחקיר, הודיעה המשטרה כי פתחה בחקירת עבירות למרמה והפרת אמונים במשרד התחבורה³.

10. אשר על כן, דומה כי מדובר בפרקטיקה שיטתית חמורה, של טיפוח יחסי גומלין פסולים, לפיה מוקצים כספים ומשאבים לרשויות מקומיות בתמורה לקידום אישי פוליטי, והכל בניגוד לדין ובאופן העולה כדי ביצוען של עבירות חמורות מתחום טוהר המידות, ובראשן עבירות שוחד ומרמה והפרת אמונים, כפי שיפורט להלן.

חשש לביצוע עבירות שוחד חמורות

11. כפי שמתואר לעיל, גיוס מתפקדים למפלגת הליכוד על ידי ראשי הערים בתמורה להקצאת תקציבי חינוך על בסיס שיוך פוליטי, תוך העדפת ערים מסוימות על פני אחרות, מבססת לכאורה את יסודות עבירות לקיחת

² תוכנית "המקור", עונה 23, פרק 10 "הסודות של מירי רגב" חלק א, רשת 13, (23.5.2024).

³ בעקבות התחקיר: המשטרה פתחה בחקירה נגד מירי רגב - סרוגים, חדשות סרוגים (10.6.2024).

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר) The Movement for Quality Government in Israel الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل

השוחד, הקבועה בסעיף 290 לחוק העונשין התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין"). עבירה זו קובעת כי "עובד ציבור הלוקח שוחד בעד פעולה הקשורה בתפקידו, דינו מאסר עשר שנים או קנס..."

12. בפסיקה נקבע כי הערכים שביסוד האיסור על לקיחת שוחד לעובד ציבור הם טוהר המידות של פקידי הציבור, פעילותו התקינה של המינהל ואמון הציבור במערכת השלטונית, כדלקמן:

"עבירות השוחד הן חלק משורה של עבירות הקבועות בחוק העונשין, שנועדו להנהיג נורמות התנהגות ראויות בקרב עובדי ציבור ולמנוע גילויי שחיתות מצידם. בפסיקתנו הוכרו שלושה ערכים עיקריים שעליהם נועדו האיסורים הפליליים על מתן שוחד ולקיחתו להגן: טוהר המידות של פקידי הציבור, שנועד להבטיח כי האנשים שבידם מופקדים כוחות וסמכויות לפעול בשם הרשות ושחבים חובת נאמנות לציבור יפעלו ביושר ובהגינות; פעילותו התקינה של המינהל, שעלולה להשתבש אם עובדי ציבור שנתון להם שיקול דעת ישקלו שיקולים זרים בשל שוחד שניתן להם; ואמון הציבור במערכת השלטונית, שהוא חיוני לקיום חיים דמוקרטיים תקינים ושעלול להיפגע אם השירות הציבורי ייתפס בעיני הציבור כמושחת וכמי שעובדיו נוהגים לקבל שוחד"

13. אשר על כן, בעניינו, נראה כי מעשיו הלכאוריים של השר הקיש המתוארים בהרחבה בתחקיר אכן עולים לכדי פגיעה חמורה בכל אותם ערכים העומדים בבסיס האיסור על לקיחת שוחד, לרבות חובת הנאמנות לציבור, פעולה ביושר ובהגינות, שקילת שיקולים זרים וכד'.

14. משכך, מבלי לקבוע מסמרות בשלב זה, נראה כי הפרקטיקה של קבלת שוחד בדמות קידום אישי פוליטי בתמורה למתן תיעודף בהקצאת משאבי חינוך לראשי ערים – עולה כדי ביצוען של עבירות שוחד חמורות הטומנות בחובן פגישה אנושה באינטרס הציבורי ובאמון הציבור.

חשש לביצוע עבירות חמורות מתחום טוהר המידות

15. כמו כן, ומבלי לקבוע מסמרות בשלב זה, מהנסיבות המתוארות לעיל מצטיירת תמונה מצב עגומה, אשר עשויה גם לעלות לכדי ביצוע עבירות חמורות מתחום טוהר המידות, ובראשן **עבירת המרמה והפרת אמונים**, המעוגנת בסעיף 284, לחוק העונשין התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין"). עבירה זו קובעת כי "עובד הציבור העושה במילוי תפקידו מעשה מרמה או הפרת אמונים הפוגע בציבור, אף אם לא היה במעשה משום עבירה אילו נעשה כנגד יחיד, דינו – מאסר שלוש שנים."

16. על פי הפסיקה, עבירה של הפרת אמונים היא **עבירה התנהגותית**, המשתרעת על מגוון מעשים ומחדלים של מעשה מרמה או הפרת אמונים אשר פוגעים בציבור (ראו: דנ"פ 1397/03 **מדינת ישראל נ' שמעון שבס**, בפס' 41-40 לפסק דינו של כב' הנשיא בדימוס ברק (נבו 30.11.2004)).

17. הערכים המוגנים העומדים בבסיס האיסור הפלילי על הפרת אמונים הם שלושה: **אמון הציבור** בעובדי הציבור; **טוהר המידות של פקידי הציבור**; והגנה על **האינטרס הציבורי** עליו מופקד עובד הציבור. לפי הפסיקה, על מנת שתתקיים עבירה של הפרת אמונים, **די בפגיעה באחד מהם**. (דנ"פ 1397/03 **מדינת ישראל נ' שמעון שבס**, עמ' 409-408 (נבו 30.11.2014)).

18. עוד הובהר בפסיקה, כי די בכך שהתפקיד הרשמי של השר קיש, כמי שעומד בראש משרד החינוך ואמון על קבלת ההחלטות לעניין חלוקת משאביו לציבור הרחב, אפשר לו את ביצוע העבירה, כדי לקבוע שנתקיימה עבירה של מרמה והפרת אמונים; וראו לכך את פסיקתו של בית המשפט בעניין דנ (י-ם) 3/82 **יצחק גרוסמן נ' מדינת ישראל**, בעמ' 774 (נבו, 26.2.1982): "לפי סעיף 284 מובן מאליו שמעשה, הנעשה תוך הפרת החובות שהתפקיד הציבורי מטיל על המחזיק בו, לעולם אינו יכול להיות מעשה 'במילוי תפקידו'. **די בכך שתפקידו הרשמי של עובד הציבור איפשר לו את ביצוע העבירה**".

19. והנה בעניינו, מהפרסומים עולה כי השר קיש השתמש לכאורה בסמכויותיו ומעמדו כשר החינוך, לשם קידום צרכיו הפוליטיים והאישיים – גיוס המוני מתפקדים למפלגתו, תוך פגיעה אנושה באינטרס הציבורי של טוהר המידות ובאמון הציבור בתפקודן של רשויות השלטון ובפרט של משרד החינוך.

בקשה לפתיחה בחקירה פלילית

20. ממכלול הנסיבות המתוארות לעיל, נראה כי הפרשה מחייבת פתיחה בחקירה פלילית כנגד כל המעורבים בדבר ובראשם השר קיש, וזאת בהתאם לסעיף 59 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], הקובע כך:

"חקירת המשטרה (תיקון מס' 82) תשע"ח-2018"

59. נודע למשטרה על ביצוע עבירה, אם על פי תלונה ואם בכל דרך אחרת, תפתח בחקירה; אולם בעבירה שאינה פשע רשאי קצין משטרה בדרגת פקד ומעלה להורות שלא לחקור אם היה סבור שנסיונות העניין בכללותו אינן מתאימות לפתיחה בחקירה או אם היתה רשות אחרת מוסמכת על פי דין לחקור בעבירה."

21. מנוסח הסעיף עולה, כי ברירת המחדל היא שכאשר נודע למשטרה על ביצוע עבירה – כמו החשד בענייננו, על המשטרה לפתוח בחקירה.

22. בבג"ץ 6410/14 **התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' פרקליט המדינה** (נבו 4.2.2015), נקבע כי כאשר מתעורר ספק בשאלה האם בוצעה עבירה, מוטל על רשויות החקירה לברר זאת, בדרך של חקירה פלילית או בדיקה מקדימה:

"**החובה לפתוח בחקירה, מותנית בידיעה על ביצוע עבירה** (דנג"ץ 7516/03 **נמרודי נ' היועץ המשפטי לממשלה** (12.02.2004) [פורסם בנבו]). **החוק איננו מחייב פתיחה בחקירה פלילית באופן מידי, בכל מקרה של הגשת תלונה או של אינדיקציה אחרת לביצוע עבירה**. כאשר מתעורר ספק אם בוצעה עבירה, מוטל על רשויות החקירה והתביעה לברר זאת, במסגרת חקירה פלילית או במסגרת בדיקה מקדימה" (פיסקה 101 לדבריו של כבוד השופט שהם)."

23. סוגיית הפתיחה בחקירה פלילית הובהרה גם בהנחיית היועץ המשפטי לממשלה מס' 4.2204, שכותרתה "**בדיקה מקדימה**". לפי ההנחיה, השימוש בסמכות החקירה מותנה בשאלה "האם יש ראיות המבססות חשד סביר שבוצעה עבירה". מקום שישנן ראיות המבססות חשד סביר לביצוע עבירה, תיפתח חקירה, אלא אם סבור גורם מורשה כי נסיבות העניין אינן מתאימות לנקיטה בהליכים פליליים.

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)
The Movement for Quality Government in Israel
الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل

24. כאמור, מהנסיבות המתוארות בתחקיר, עולים חשדות כבדים לביצוען של עבירות מרמה והפרת אמונים, באופן המחייב פתיחה בחקירה.

25. בנוסף, בהנחיית היועמ"ש 4.2200 מיום 3.7.2002 בעניין "חקירת אישי ציבור", נקבע בסעיף 3(ב) כי "פתיחה בחקירה נגד שר בממשלה... בקשר למעשה הקשור לתפקידו כשר, תובא לאישור היועץ המשפטי לממשלה". עוד קובעת ההנחיה, כי פתיחה בחקירה כנגד אישי ציבור המוגדרים בנהלי המשטרה כ"אישים חשובים", ביניהם גם שרים, מותנית גם באישור ראש אגף החקירות והמודיעין במטה הארצי, טרם נקיטת פעולות חקירה כלשהן.

26. על פניו ומבלי לקבוע מסמרות, עצם החשש שמא פועלים השר קיש וראשי הערים, בכובעם בתפקידים בכירים כשר וכראשי הרשויות המקומיות, לשם קידום אינטרסים פוליטיים-צרים של שר החינוך יואב קיש ומפלגת הליכוד – מהווה עילה לפתיחה בחקירה, בחשד שמא נעברה עבירה חמורה ביותר של הפרת אמונים ושימוש לרעה במשרה.

27. מצב בו שר בכיר במדינת ישראל משתמש בתפקידו ובסמכויותיו, על מנת להפיק טובות הנאה לו ולמקורביו הפוליטיים, פוגע אנושות באמון הציבור ובאינטרס הציבורי ומחייב בדיקה וחקירה מעמיקים של גורמי אכיפת החוק.

28. אשר על כן, ולנוכח חומרת הדברים האמורים לעיל, נתכבד לבקש כי תורו על פתיחה בחקירה פלילית, וכן על בדיקה בדבר שימושו של השר קיש במשאבי משרד החינוך ככלי לקידום אישי פוליטי חלף קידום האינטרס הציבורי, כפי שמתחייב מתפקידו ומעמדו, וכי תפעלו למיצוי הדין, ככל שיש בכך צורך, עם שר החינוך המכהן ועם כלל המעורבים בפרשה.

29. נוכח החשיבות הציבורית של העניין, נודה לתגובתכם בהקדם.

בכבוד רב,

עדן בויום, עו"ד

עו"ד במחלקת ליטיגציה

רותם בבלי דביר, עו"ד

ראשת אגף משפט